

- перевірку умов утримання худоби;
- перевірку економічної ефективності утримання робочої продуктивної худоби [5].

Необхідність посилення контролю за основними засобами обумовлюється зростанням нестабільності зовнішнього середовища та ускладненням управління необоротними активами, що потребують механізму координації внутрішнього контролю; переміщенням акценту з контролю минулого на аналіз майбутнього; необхідністю безперервного відстеження змін виробничого потенціалу підприємства; необхідністю мінімізації ризиків в управлінні необоротними активами та оцінки необоротних активів для визначення амортизаційної політики.

Література: 1. Блоха А.В. Поліпшення забезпечення матеріально-технічними ресурсами аграрного виробництва / А.В. Блоха // Економіка АПК. – 2014. – № 2. – С. 56-60. 2. Борисюк О. Бухгалтерський облік основних засобів в умовах реформування податкового законодавства/ О. Борисюк // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2013. – № 130. – С. 47-50. 3. Венгерук Н.П. Визнання основних засобів у фінансовому та податковому обліку/ Н. П. Венгерук // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2013. – січень. – С. 34. 4. Гуренко Т.О. Інвентаризація на підприємстві // Контроль в сільському господарстві. – 2013. – травень. – С. 21. 5. Гуренко Т.О. Особливості переоцінки основних засобів/ Т.О. Гуренко // Контроль в сільському господарстві. – 2014. – С. 18. 6. Задорожний З. Проблемні питання обліку руху матеріальних необоротних активів / З. Задорожний // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 10. – С. 12-16. 7. Податковий Кодекс України зі змінами, внесеними згідно із Законами N 3292- VI (3292-17) від 21.04.2011. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/T113292.html.

Бутенко В.В.

кандидат економічних наук, старший викладач кафедри економіки та моделювання ринкових відносин
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова,
м. Одеса, Україна

АНАЛІЗ КОМПЛЕКСНОЇ ОЦІНКИ ПОТЕНЦІАЛУ ТА СТАБІЛЬНОСТІ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Вивчення робіт вітчизняних і зарубіжних науковців по проблемам формування потенціалу підприємств дає змогу констатувати гостру нестачу досліджень системного характеру. Більшість дослідників, як правило, концентрують увагу на одному аспекті складного поліморфного явища: виробничому, маркетинговому, трудовому потенціалі. У найбільш загальному вигляді, елементами потенціалу можна вважати всі економічні ресурси, які залучені чи реально можуть бути залучені до господарського обороту, у єдності з можливостями їх цільового використання. В якості основи такого вибору найчастіше використовують систему цільових орієнтирів побудовану по ієрархічному принципу.

Метою дослідження є аналіз реалізації цільового підходу до оцінки ефективності функціонування підприємств. Багато економістів, прийшли до думки, що оцінка діяльності підприємств повинна бути комплексною. Тому варто врахувати сутність поняття “комплексна економічна оцінка” як характеристику, яку отримують за одночасного й узгодженого вивчення сукупності параметрів, які відображають всі або більшість аспектів зміни та розвитку економічних явищ і процесів. Вона містить загальні висновки про результати діяльності об'єкта дослідження [1].

Специфіка комплексної оцінки полягає в тому, що це характеристика, отримана при гармонізації результатів комплексного економічного аналізу. У ній містяться узагальнені висновки про діяльність об'єкту, які базуються на принципі системності.

Складність комплексної економічної оцінки полягає у тому, що за багатокритеріального аналізу (багатофакторних систем) важко виокремити узагальнюючий показник – критерій оцінки, а витрати на проведення аналітичних робіт часто не покриваються їх результативністю[2]. Завдання комплексної економічної оцінки зводяться до визначення інтегрального параметра на основі агрегування різних способів кількісного й якісного аналізу, наприклад, коли виникає завдання підведення підсумків роботи об'єкта господарювання за рік, аналізу виконання плану санації підприємства, загальної оцінки виконання бізнес-плану тощо[3].

Зведення певної кількості показників у єдиний інтегральний показник дає змогу визначити якісну відмінність (поліпшення чи погіршення) досягнутого стану від бази порівняння, хоча при цьому неможливо виміряти ступінь відмінності. Побудова інтегрального показника не означає, що для оцінювання можна використовувати лише один показник. Навпаки, інтегральний показник є лише загальним орієнтиром економічної ситуації, а для дослідження об'єкта використовують систему показників.

Головна трудність оцінки процесів формування потенціалу підприємств полягає в необхідності дослідження всіх компонентів у взаємозв'язку та динаміці. Отже, закономірності формування та розвитку потенціалу не можуть бути розкриті через аналіз його складових та комплексу зв'язків між ними.

Узагальнив існуючий досвід у практиці оцінки, приходимо до висновку, що комплексну оцінку економічного потенціалу підприємства доцільніше проводити методом порівняльної комплексної рейтингової оцінки за допомогою системи показників по наступним функціональним блокам:

По першому блоку – “Виробництво, розподіл та збут продукції” необхідно проаналізувати:

1. Наявний парк обладнання і ступінь його використання.
2. Обсяг, структуру та темпи виробництва
3. Місцезнаходження виробництва та наявність інфраструктури.
4. Стан продажу.

По другому блоку – “Організаційна структура та менеджмент” розглядається:

1. Організація і система управління.
2. Рівень менеджменту.
3. Фірмова культура.

Наступний, третій блок – “Маркетинг”, передбачає дослідження:

1. Ринку, товару та каналів збуту.
2. Комунікаційні зв'язки, інформація та реклама.
3. Маркетингові плани і програми.

І останній, четвертий блок, “Фінанси” представляє собою аналіз фінансового стану підприємства за допомогою коефіцієнтів рентабельності, ефективності, ділової активності, ринкової стійкості, ліквідності та інших.

Даний перелік показників повинен задовольняти наступні вимоги: показники повинні як можна повніше охопити усі боки виробничо-господарської, фінансової та інших видів діяльності підприємства; процес збору показників повинен бути простим; дублювання показників не допускається.

У основі розрахунку кінцевої рейтингової оцінки лежить порівняння підприємств по кожному показнику з чотирьох, вище приведених, розділів системи показників з умовним еталонним підприємством або з підприємством, що має найкращий результат. Таким чином, базою для отримання рейтингової оцінки стану та рівня використання підприємницького потенціалу є не суб'єктивні уяви експертів, що притаманно більшості методик оцінки, а найбільш високі результати, які були досягнуті в реальній конкурентній боротьбі з усієї сукупності об'єктів, що порівнюються.

Література: 1. Ареф'єва О.В., Коренков О.В. Управління потенціалом розвитку промислових підприємств: Монографія. – К. ГРОТ, 2004. – 200 с. 2. Економічний аналіз: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир.: ПП "Рута", 2003. – 680 с. 3. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка. Навчальний посібник. – Київ: Центр навч літератури, 2005. – 352 с.

Польова Т.В.

кандидат економічних наук, доцент кафедри економічного аналізу та статистики
*Харківський державний університет харчування та торгівлі,
м. Харків, Україна*

ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ, СТАНУ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЗА СУЧАСНИХ УМОВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

На етапі інтеграції економіки України до світового економічного простору суб'єкти прагнуть одержати релевантну інформацію про стан і використання основних засобів, які відіграють важливу роль у господарському процесі і мають значну питому вагу в загальній вартості майна. Дискусійний характер багатьох теоретичних положень, необхідність практичного вирішення комплексу теоретичних і методичних проблем оцінки, контролю і аналізу основних засобів зумовили актуальність дослідження особливо в умовах інтеграції економіки України до світового економічного простору.

Метою дослідження є вивчення сучасних проблем і визначення особливостей оцінки та аналізу стану і ефективності використання основних засобів суб'єктів господарювання.

Зважаючи на роль та місце основних засобів у діяльності підприємств та економіки країни, в науковій літературі приділено багато уваги їх економічній сутності, взаємозв'язку цієї категорії з основним капіталом та основними фондами [1-2]. Так, для основних фондів особливе значення має натурально-речова форма засобів праці, а основні засоби – це їх обчислення у вартісному виразі. У Балансі ж підприємств відображають лише показники, що виражені у грошовому вимірнику, а не у натуральному виразі.

Розвиток ринкових відносин суттєво змінив мету облікової оцінки основних засобів. Вартість відображення їх у Балансі має сприяти виміру майбутніх економічних вигід. Тому одним з основних завдань облікової практики виступає удосконалення механізму оцінки основних засобів. Останніми роками у вітчизняній обліковій науці існує два напрями оцінки основних засобів. Прибічники першого напрямку вважають, що основна мета балансу – отримання реальної інформації про майновий стан підприємства із застосуванням оцінки, яка відповідає сучасним умовам на підставі інформації про вартість активів за ринковими цінами. Прибічники другого напрямку вважають, що правильною є оцінка основних засобів лише за історичною або первісною вартістю. Проте серед практиків існує думка, що при оцінці основних засобів в умовах інфляційних процесів застосування первісної вартості може призвести до негативних наслідків [3]. Через неправильну оцінку виникає неточне обчислення сум зносу, перекручування значень показників ефективності використання та прибутку. Тому основні засоби слід періодично переоцінювати за ринковою вартістю. Переоцінка із врахуванням інфляційних процесів та впливу науково-технічного прогресу забезпечує правильне відображення основних засобів в обліку і звітності, вносить необхідну однорідність.

Зазначимо, що такі важливі показники діяльності як капіталовіддача, рентабельність, коефіцієнти маневреності та автономії залежать від зміни вартості основних засобів. Тому головне завдання полягає у виборі такої стратегії переоцінки